

گزارش دوره سی و هفتم طرح شاخص مدیران
خرید (PMI) کل اقتصاد - مهر ۱۴۰۱

۵۰,۱۹
شامخ کل اقتصاد
دوره سه و هفتم

- شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد در مهر ماه ۵۰,۱۹ بوده است که در مرز خنثی ۵۰ قرار گرفته و در مقایسه با ماه قبل کندتر شدن میزان فعالیتها را نشان می‌دهد. در این ماه به جز مؤلفه میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده سایر مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ بوده‌اند.
- شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در مهر ماه (۵۱,۶۰) با شیب کمتری در مقایسه با شهریور ماه افزایش داشته است. افزایش میزان فعالیتها بیشتر در بخش صنعت و خدمات و کشاورزی بوده است و در بخش ساختمان فعالیتها با رکود شدید روبرو بوده‌اند.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مهر ماه (۴۶,۸۲) در مقایسه با شهریور ماه با کاهش شدیدی روبرو بوده است. این شاخص در هر سه بخش کاهش داشته اما بیشترین کاهش را در بخش ساختمان ثبت کرده است.
- شاخص موجودی مواد اولیه و لوازم خریداری شده در مهر ماه (46.28) همچنان با کاهش روبرو است البته شیب کاهش نسبت به شهریور ماه اندکی کمتر شده است. این شاخص علی‌رغم افزایش در بخش ساختمان، در بخش صنعت و به ویژه خدمات و کشاورزی با کاهش شدید روبرو بوده است.
- شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات در مهرماه (۴۲,۵۶) کمترین مقدار ۱۴ ماه گذشته از شهریور ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ماه) را ثبت کرده است. شاخص مذکور در هر سه بخش اقتصادی با کاهش روبرو بوده و در بخش ساختمان بیشترین نرخ کاهش را به ثبت رسانده است.

گزارش چهل و نهم دوره طرح شاخص مدیران
خرید (PMI) بخش صنعت - مهر ۱۴۰۱

۵۱,۶۶
شامخ صنعت
دوره چهل و نهم

- شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در مهر ماه ۵۱,۶۶ به دست آمده است، که نشان می‌دهد فعالیت‌های بخش صنعت با رشد اندکی روبرو بوده‌اند که شیب آن نسبت به شهریور ماه کاهش داشته است. در مهر ماه همه مؤلفه‌های اصلی شامخ در بخش صنعت، به غیر از میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه افزایش داشته‌اند و عدد بیشتر از ۵۰ را ثبت کرده‌اند.
- شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در مهر ماه (۵۴,۸۶) با نرخ کمتری نسبت به شهریور ماه افزایش داشته است.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مهر ماه (۴۵,۰۸) نسبت به شهریورماه کاهش قابل توجهی داشته است.
- شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده در مهر ماه (۴۹,۶۴) اگرچه نسبت به شهریور، شدت کاهش کمتری داشته اما همچنان نشان دهنده کمبود مواد اولیه است.
- شاخص موجودی محصول نهایی در انبار در مهرماه (۵۵,۱۸) به بیشترین میزان ۳ ماهه اخیر رسیده است. به دلیل پیشی گرفتن رشد تولید از رشد تقاضا و فروش، میزان موجودی انبار در این ماه با شدت بیشتری افزایش داشته است.
- شاخص میزان فروش محصولات در مهر (۴۳,۹۳) در مقایسه با شهریور ماه با شدت بیشتری، همچنان کاهش یافته است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

بر اساس نتایج اولیه تقریباً ۸۵ درصد از پاسخ‌های نظرسنجی شاخص PMI ترکیبی تولید S&P Global برای منطقه یورو، از ۴۸,۱ در سپتامبر به ۴۷,۱ در اکتبر کاهش یافته‌است. PMI به مدت چهار ماه متوالی زیر سطح خنثی ۵۰,۰ ثبت شده‌است و نرخ کاهش در این دوره شتاب گرفته و به سریع‌ترین میزان از نوامبر ۲۰۲۰ رسیده‌است. شاخص فعالیت‌های بخش خدمات در سپتامبر از مقدار ۴۸,۸ به ۴۸,۲ در اکتبر رسیده است که کاهش فعالیت‌های بخش خدمات در حالیست که تولید نیز در بخش صنعت در اکتبر (۴۴,۲) نسبت به سپتامبر (۴۶,۳) کاهش یافته و به کمترین مقدار ۲۹ ماه اخیر رسیده است. اقتصاد منطقه یورو در آغاز سه ماهه چهارم وارد رکود شدیدتری شده است. بخش‌های تولیدی و به‌ویژه بخش‌های انرژی بر، شدیدترین کاهش تولید را گزارش داده‌اند و فعالیت‌های خدماتی با سرعت فزاینده‌ای در بحبوحه تداوم بحران هزینه‌های زندگی و عدم اطمینان اقتصادی، کاهش یافتند.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در مهر ماه ۵۰,۱۹ بوده‌است که در مرز خنثی ۵۰ قرار گرفته و در مقایسه با ماه قبل کندتر شدن میزان فعالیت‌ها را نشان می‌دهد. در این ماه به جز مؤلفه میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده سایر مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ بوده‌اند.

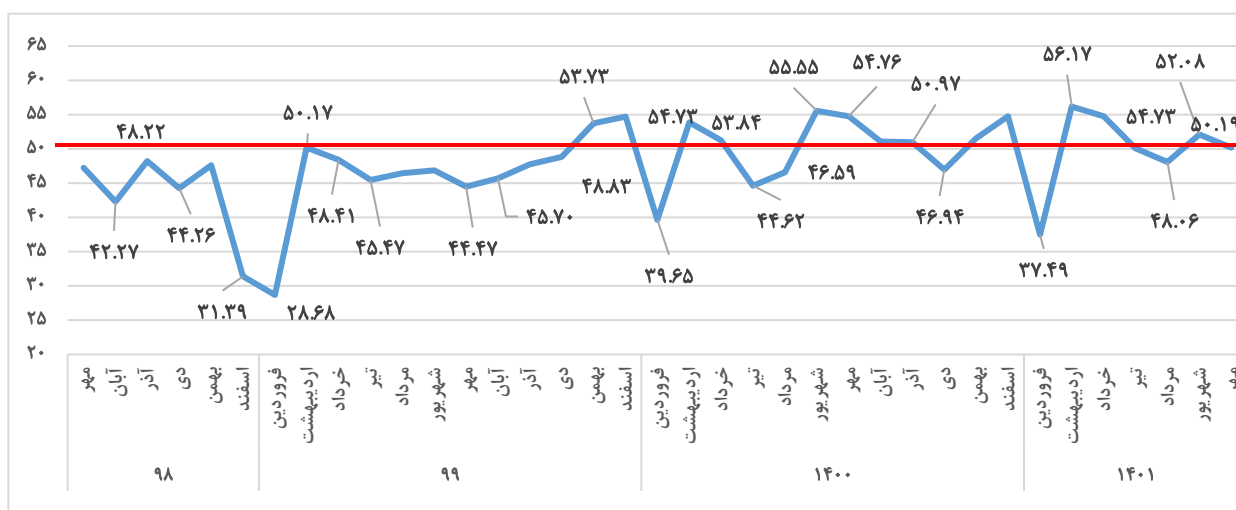
- شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در مهر ماه (۵۱,۶۰) با شیب کمتری در مقایسه با شهریور ماه افزایش داشته‌است. افزایش میزان فعالیت‌ها بیشتر در بخش صنعت و خدمات و کشاورزی بوده‌است و در بخش ساختمان فعالیت‌ها با رکود شدید روبرو بوده‌اند.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مهر ماه (۴۶,۸۲) در مقایسه با شهریور ماه با کاهش شدیدی روبرو بوده‌است. این شاخص در هر سه بخش کاهش داشته اما بیشترین کاهش را در بخش ساختمان ثبت کرده‌است.
- شاخص موجودی مواد اولیه و لوازم خریداری شده در مهر ماه (۴۶,۲۸) همچنان با کاهش روبرو است البته شیب کاهش نسبت به شهریور ماه اندکی کمتر شده‌است. این شاخص علی‌رغم افزایش در بخش ساختمان، در بخش صنعت و به ویژه خدمات و کشاورزی با کاهش شدید روبرو بوده‌است. بنا به گفته فعالان اقتصادی کمبود شدید نقدینگی و نوسانات نرخ ارز دلیل عمده کاهش موجودی مواد اولیه است.
- شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۷۱,۸۰) به بالاترین مقدار ۳ ماهه خود رسیده‌است. این در حالیست که شاخص قیمت فروش محصولات (۵۷,۴۵) هم به بیشترین میزان ۳ ماهه اخیر رسیده‌است. اما افزایش این شاخص ناشی از افزایش در بخش خدمات و کشاورزی بوده‌است و این شاخص در بخش صنعت و به ویژه ساختمان با کاهش شدید روبرو بوده‌است.
- شاخص میزان صادرات کالا یا خدمات در مهر ماه (۴۷,۰۵) همچنان کاهشی است البته نسبت به شهریور ماه شدت کمتری دارد.
- شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات در مهرماه (۴۲,۵۶) کمترین مقدار ۱۴ ماه گذشته از شهریور ۱۴۰۰ (به غیر از فروردین ماه) را ثبت کرده است. این شاخص در هر سه بخش اقتصادی با کاهش روبرو بوده و در بخش ساختمان بیشترین نرخ کاهش را به ثبت رسانده‌است.
- شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۵۹,۵۸) در مقایسه با شهریور ماه افزایش قابل توجهی داشته‌است. علی‌رغم انتظارات خوش‌بینانه به بهبود فعالیت‌ها در بخش صنعت و خدمات و کشاورزی، فعالان اقتصادی در بخش ساختمان انتظار کاهش شدید فعالیت‌ها را در آبان ماه دارند.

به طور کلی در مهرماه شرکت‌ها با کاهش شدید تقاضا و فروش روبرو هستند که علاوه بر کاهش قدرت خرید مشتریان اتفاقات اخیر کشور هم در این روند کاهشی تأثیرگذار بوده‌است به ویژه که در بخش خدمات شرکت‌ها با مشکل اینترنت نیز مواجه هستند. همچنین بسیاری از کسب و کارها به دلیل کمبود شدید نقدینگی و عدم ثبات نرخ ارز برای تأمین مواد اولیه یا لوازم موردنیاز خود با مشکل روبرو هستند.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) مهر ۱۴۰۱

شاخص	مرداد ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۱	مهر ۱۴۰۱
شامخ کل	48.06	52.08	50.19
میزان فعالیت‌های کسب و کار	47.37	52.34	51.60
میزان سفارشات جدید مشتریان	42.33	52.87	46.82
سرعت انجام و تحویل سفارش	51.01	54.05	54.78
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	44.38	45.22	46.28
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	57.16	52.53	52.00
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	67.97	69.40	71.80
موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای معوق	55.47	51.09	52.99
میزان صادرات کالا یا خدمات	48.26	45.24	47.05
قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده	51.96	54.57	57.45
مصرف حامل‌های انرژی	56.82	45.32	46.11
میزان فروش کالاها یا خدمات	50.35	52.83	42.56
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	63.72	52.47	59.58

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

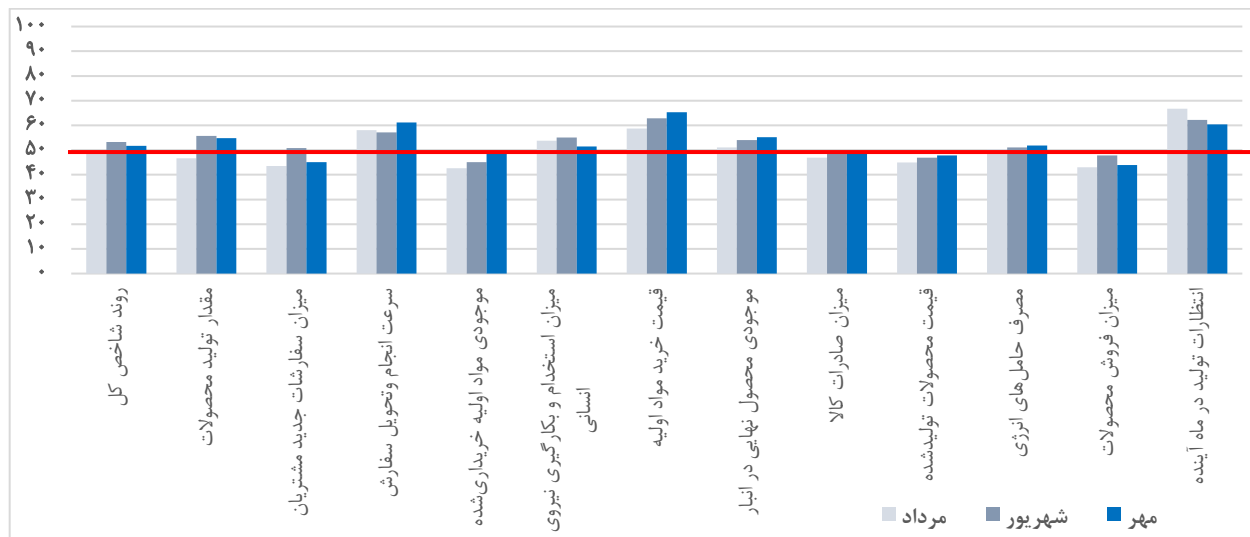
براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در مهر ماه عدد ۵۱,۶۶ به دست آمده است، که نشان می‌دهد فعالیت‌های بخش صنعت با رشد اندکی روبرو بودند که شیب آن نسبت به شهریور ماه کاهش داشته است. در مهر ماه همه مؤلفه‌های اصلی شاخص بخش صنعت به غیر از میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه افزایش داشته‌اند و عدد بیشتر از ۵۰ را ثبت کرده‌اند. در میان رشته فعالیت‌های صنعتی، به ترتیب سایر صنایع، پوشاک و چرم و کانی غیرفلزی با بیشترین کاهش در مقدار شاخص روبرو بوده‌اند.

- شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در مهر ماه (۵۴,۸۶) با نرخ کمتری نسبت به شهریور ماه افزایش داشته است. هرچند با توجه به کاهش شدید تقاضا و میزان فروش، افزایش تولید منجر به افزایش موجودی انبار شده است.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مهر ماه (۴۵,۰۸) نسبت به شهریور ماه کاهش قابل توجهی داشته است. به عقیده فعالان اقتصادی علاوه بر کمبود نقدینگی و کاهش قدرت خرید، اتفاقات اخیر کشور نیز در کاهش تقاضا بسیار موثر بوده است.
- شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده در مهر ماه (۴۹,۶۴) اگرچه نسبت به شهریور شدت کاهش کمتری داشته اما همچنان نشان دهنده کمبود مواد اولیه است. به عقیده فعالان اقتصادی کمبود نقدینگی و عدم ثبات قیمت ارز باعث شده تا بنگاه‌ها در تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو باشند.
- شاخص میزان استخدام در مهرماه (۵۱,۳۸) به کمترین میزان ۶ ماهه اخیر از فروردین ماه رسیده است. با کاهش فروش و کاهش تقاضا، برخی از شرکت‌ها برای کم کردن هزینه‌ها ناچار به تعدیل نیرو بوده‌اند.
- شاخص قیمت خرید مواد اولیه در مهر ماه (۶۵,۳۳) به بیشترین میزان ۳ ماهه اخیر رسیده است. براساس گزارش مرکز آمار از شاخص قیمت مصرف کننده در مهرماه نیز نرخ تورم ماهانه مهر به ۳,۰ درصد رسیده که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل، ۰,۸ واحد درصد افزایش داشته است.
- شاخص موجودی محصول نهایی در انبار در مهرماه (۵۵,۱۸) به بیشترین میزان ۳ ماهه اخیر رسیده است. به دلیل پیشی گرفتن رشد تولید از رشد تقاضا و فروش، میزان موجودی انبار در این ماه با شدت بیشتری افزایش داشته است.
- شاخص میزان صادرات کالا در مهر ماه (۴۸,۷۱) برای چهارمین ماه پیاپی همچنان روند کاهشی دارد.
- شاخص قیمت محصولات تولید شده در مهر ماه (۴۷,۸۲) برای سومین ماه پیاپی همچنان کاهشی است اما شدت کاهش آن نسبت به شهریور ماه اندکی کمتر است. کاهش قدرت خرید مشتریان و کاهش میزان تقاضا باعث شده تا فعالان اقتصادی، علی‌رغم هزینه زیاد نهاده‌های تولید، به دلیل دستوری بودن قیمت برخی از محصولات و همچنین کاهش تقاضا، محصولات خود را با قیمت بسیار اندک و نزدیک به قیمت تمام شده بفروش برسانند.
- شاخص میزان فروش محصولات در مهر (۴۳,۹۳) در مقایسه با شهریور ماه با شدت بیشتری همچنان کاهشی است. کاهش شدید قدرت خرید و اتفاقات اخیر کشور باعث کاهش شدید تقاضا و در نتیجه میزان فروش شرکت‌ها شده است.
- شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۶۰,۳۹) به کمترین مقدار ۴ ماهه اخیر رسیده است. اگرچه همچنان نشان دهنده خوش‌بینی فعالان بخش صنعت برای آبان ماه است.

به طور کلی در مهرماه، در بخش صنعت به دلیل تقاضای پایین مشتریان که ناشی از کاهش قدرت خرید و اتفاقات اخیر کشور است، میزان فروش شرکت‌ها با کاهش شدیدی روبرو شده است که منجر به افزایش موجودی انبار شده است. از سوی دیگر، شرکت‌ها به دنبال بی‌ثباتی نرخ ارز در تأمین مواد اولیه خود با مشکل روبرو هستند.

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به مهر ۱۴۰۱

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید - مهر ۱۴۰۱

شاخص	پلاستیک و لاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۵۳.۶۱	۵۶.۰۳	۴۶.۹۴	۵۲.۹۵	۴۳.۸۶	۶۰.۸۹	۴۹.۹۱	۴۶.۶۷	۵۴.۷۵	۵۶.۷۶	۴۰.۳۶	۳۱.۸۸
مقدار تولید محصولات	۵۵.۵۶	۵۸.۸۲	۳۸.۸۹	۵۲.۲۷	۵۰.۰۰	۶۶.۶۷	۵۳.۴۵	۴۳.۷۵	۷۰.۰۰	۶۱.۱۱	۳۵.۷۱	۳۷.۵۰
میزان سفارشات جدید	۶۱.۱۱	۵۲.۹۴	۳۸.۸۹	۴۷.۷۳	۳۱.۸۲	۵۷.۲۹	۴۳.۱۰	۴۰.۶۳	۴۰.۰۰	۵۵.۵۶	۲۸.۵۷	۱۲.۵۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰.۰۰	۶۷.۶۵	۶۶.۶۷	۶۵.۹۱	۵۴.۵۵	۶۳.۵۴	۵۸.۶۲	۵۸.۳۳	۷۵.۰۰	۵۹.۲۶	۵۷.۱۴	۵۰.۰۰
موجودی مواد اولیه	۵۰.۰۰	۵۲.۹۴	۵۵.۵۶	۵۲.۲۷	۳۶.۳۶	۵۶.۲۵	۵۱.۷۲	۴۷.۹۲	۵۰.۰۰	۴۸.۱۵	۵۷.۱۴	۱۲.۵۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۴.۴۴	۵۰.۰۰	۵۰.۰۰	۵۲.۲۷	۵۰.۰۰	۵۹.۳۸	۴۸.۲۸	۵۰.۰۰	۴۵.۰۰	۵۵.۵۶	۴۲.۸۶	۵۰.۰۰
قیمت خرید مواد اولیه	۷۷.۷۸	۶۷.۶۵	۷۲.۲۲	۶۸.۱۸	۷۷.۲۷	۵۹.۳۸	۶۲.۰۷	۶۵.۶۳	۶۵.۰۰	۶۴.۸۱	۵۰.۰۰	۶۲.۵۰
موجودی محصول (انبار)	۳۸.۸۹	۳۸.۲۴	۷۲.۲۲	۵۰.۰۰	۶۳.۶۴	۶۰.۴۲	۵۱.۷۲	۵۱.۰۴	۵۰.۰۰	۵۵.۵۶	۶۴.۲۹	۶۲.۵۰
میزان صادرات کالا	۴۴.۴۴	۵۵.۸۸	۴۴.۴۴	۵۴.۵۵	۵۴.۵۵	۵۲.۰۸	۴۳.۱۰	۴۲.۷۱	۵۵.۰۰	۵۳.۷۰	۳۵.۷۱	۳۷.۵۰
قیمت محصولات تولیدشده	۳۸.۸۹	۴۷.۰۶	۶۱.۱۱	۵۰.۰۰	۴۰.۹۱	۵۰.۰۰	۵۰.۰۰	۵۲.۰۸	۳۰.۰۰	۵۱.۸۵	۵۷.۱۴	۳۷.۵۰
مصرف حامل‌های انرژی	۴۴.۴۴	۵۲.۹۴	۴۴.۴۴	۵۴.۵۵	۴۰.۹۱	۶۳.۵۴	۴۸.۲۸	۴۸.۹۶	۵۰.۰۰	۶۱.۱۱	۵۰.۰۰	۳۷.۵۰
میزان فروش محصولات	۵۰.۰۰	۴۷.۰۶	۴۴.۴۴	۴۰.۹۱	۳۶.۳۶	۵۹.۳۸	۳۶.۲۱	۳۳.۳۳	۵۵.۰۰	۵۳.۷۰	۲۸.۵۷	۱۲.۵۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۴۴.۴۴	۵۲.۹۴	۵۰.۰۰	۶۳.۶۴	۶۳.۶۴	۶۷.۷۱	۶۲.۰۷	۵۲.۰۸	۶۵.۰۰	۶۴.۸۱	۵۷.۱۴	۳۷.۵۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در مهر ماه ۱۴۰۱:

- بسیاری از شرکت‌ها به دلیل اتفاقات اخیر در کشور با کاهش فروش و عدم توزیع کالا روبرو بوده‌اند. تقاضا در بسیاری از فعالیت‌ها کاهش داشته‌است. (صنایع شیمیایی، صنایع کانی غیرفلزی و ...)
- کمبود شدید نقدینگی، چند نرخ بودن قیمت ارز و عدم ثبات نرخ ارز، شرکت‌ها را در تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو کرده‌است. (صنایع کشاورزی)
- کمبود عرضه نهاده‌های تولید در دامپروری و مرغداری، بالا بودن قیمت‌ها و کمبود نقدینگی شرکت‌ها باعث شده تا بسیاری از آنها اقدام به جوجه ریزی نکنند.
- ضعف در اینترنت در فعالیت‌های بخش خدمات تأثیر منفی داشته و در بخش‌هایی مانند حمل و نقل اختلال ایجاد کرده و فرایندهای آن بسیار زمانبر شده‌است.
- قیمت‌های دستوری تعیین شده برای برخی از تولیدات، کمتر از قیمت تمام شده‌است. (صنایع غذایی و صنایع شیمیایی)
- بسیاری از شرکت‌ها همچنان با مانع‌تراشی برای صدور مجوزها از سوی گمرک و اداره استاندارد روبرو هستند. (صنایع لاستیک و پلاستیک، صنایع شیمیایی و ...)
- برخی از شرکت‌ها به دلیل کاهش تقاضای مشتریان ناشی از حوادث اخیر کشور و همچنین کاهش قدرت خرید، ناچار به تعدیل نیرو شدند.
- عدم ثبات نرخ ارز، نوسانات قیمت مواد اولیه و کمبود نقدینگی باعث شده تا بسیاری از شرکت‌ها در تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو باشند.
- ایجاد محدودیت در شبکه‌های اجتماعی و اینترنت باعث ضرر و کاهش در صادرات شده است.
- شرکت‌ها در نحوه تعهد ارزی برای تأمین دلار موردنیاز با مشکلات زیادی مواجه هستند به خصوص که مبادلات با برخی از کشورهای همسایه به صورت ریالی انجام می‌شود، ناچارند تا بعضاً به صورت نقدی از کامیونداران دلار بگیرند.